

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

Z W E R V E R

*****XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX*****

TONEELSPEL VOOR KINDEREN

VAN

ONORE DE VIJLDER

Toneelfonds J. JANSSENS - Antwerpen
(No 1016)

ZWERVER

Onoré De Vijlder

Met (in volgorde van opkomst) :

Zwerver, een zwerver
Professor, een al te wijze kater
Magdalena
Leopold, kwieke ouderling, haar vader
Soldaat Bars
Soldaat Wachter
Vuurman
Prinses Ravenna
Heks Gandala

décor : (zo summier en beweeglijk mogelijk)

- hut van Magdalena
- raadszaal kasteel Vuurman
- hut van Gandala
- raadszaal kasteel Vuurman

Ie Bedrijf

le scène

Doek is dicht - Zwerver komt fluitend op - zet zich neer,
eet en praat

ZWER : Wat ben ik moe zeg. Nu heb ik waarschijnlijk wel drie
uur aan één stuk door gestapt. En daar word je hongerig
van, geloof me gerust.

Maar als je, zoals ik, al van kindsbeen af alléén door
de wijde wereld rondzwerft, dan wen je daar wel aan.
De mensen noemen me dan ook Zwerver - tja, omdat dat
eigenlijk het enige is wat ik doe : rondreizen door
de wijde wereld - en als ik ergens kan helpen, dan
moet je het mij geen twee keer vragen : de mensen zijn
op de wereld om elkaar te helpen, zeg ik altijd maar.
(kat komt op)

Dat smaakt zeg - honger is de beste saus zei mijn
grootje zaliger altijd.

(hij legt de boterham langs de kant van de kater, en
neemt zijn fles die aan de andere kant staat - kater
neemt boterham weg terwijl hij drinkt - Zwerver grijpt
naar de boterham)

Niets is zo fris als water van de rivier, daar word je
tenminste... Wat is dat ? Ik dacht toch dat ik hier een
stuk brood had gelegd ? (kater is naar de andere kant
geglijpt en drinkt nu uit zijn fles) Of heb ik me ver-
gist ? Nou ja, geen nood : in mijn ransel zit nog heel
wat. (haalt worst tevoorschijn) Ha, lekker. (grijpt
naar zijn fles) Wel, waar is mijn veldfles nu ? Die stond
hier daarnet toch ? (kater hikt) Hee, jij onding van een
kater, geef me mijn veldfles terug !

KAT : Alstublieft meneer.

ZWER : Nog een geluk dat je beleefd bent, want anders... Hee?
Wat is dat ? Kan jij praten ? Nee, het is een droom,
het is zeker en vast een droom : dadelijk word ik wak-
ker en... Ik zal eens in mijn arm knijpen om te zien of
ik slaap. (doet het) Woah ! Zo hard niet !

KAT : (lacht)

ZWER : En sta daar niet zo te lachen, jij. Katten kunnen niet
lachen !

KAT : Sorry !

ZWER : En nog veel minder spreken ! Zeg eens, kan jij werke-

kelijk spreken, of doe je maar alsof ?

KAT : (tot publiek) Mensen zijn toch rare wezens... (tot Zwerver)
Natuurlijk kan ik praten, wat is daar nu voor gek aan ?

ZWER : Dieren kunnen toch niet praten ?

KAT : Ik alleszins wel.

ZWER : Hoe komt dat dan ?

KAT : Dat komt, meneer de ongelovige Thomas, omdat ik universi-
teit gevolgd heb. Ik heb namelijk het diploma van doctor in
de poezen en katten psychologie, specialiteit...

ZWER : Je bent dan toch niet ver geraakt met je diploma, moet ik
zeggen : als je mijn eten moet komen stelen. (smalend)
Professor...

KAT : Wat zal ik daar van zeggen ? "et de wetenschap word je niet
rijk, mijn jongen.
En wie ben jíj eigenlijk ? Ik heb je hier nog nooit in de
streek gezien ?

ZWER : De mensen noemen me Zwerver - ik ben arm en sjofel, berooid
en bestoft, maar steeds bereid om een andere goeie ziel
te helpen.

KAT : Dan zullen ze je hier wel kunnen gebruiken, denk ik.

ZWER : Hoe bedoel je ?

KAT : Heb je dan nog nooit over Minister Vuurman gehoord, en
Heks Gandala, die de mensen hier in hun macht hebben ?

ZWER : De eerste keer dat ik daar wat van hoor !
Boerin op.

KAT : Dan zal ik het je eens van ~~naar~~ draadje tot draadje uitleggen.
Sjt... daar komt iemand...

ZWER : Goiedag vrouw.

VROU : Goeiemiddag, heer. Excuseer dat ik u zomaar kom storen, maar
ik woon ginds in dat hutje dat naast de eik staat - ik zag
u hier zo eenzaam en verlaten zitten eten, en ik vroeg me
af of u niet liever bij ons aan tafel komt zitten.

ZWER : Wel dat is een heel vriendelijke uitnodiging, vrouw, maar
ik wil u zeker geen over-bodige last berokkenen.

VROU : "et is helemaal geen overbodige last heer, het zou ons
integendeel veel plezier doen.

ZWER : Wel dan ga ik heel graag met je mee. (zet zich recht) Mijn
naam is Zwerver (handdruk) en als er iets is waarmee ik u
voor uw vriendelijke uitnodiging kan bedanken, dan hoef

je het mij maar één keer te vragen.

VROU : Zou u bereid zijn ons en ons land te helpen, Zwerver ?

ZWER : Als dat in mijn macht ligt, waarom niet ? Waarom, wat is er aan de hand?

VROU : Komt u mee binnen, ik zal het uitleggen terwijl we aan tafel zitten. (ze stappen op)

Kom, poesje. (af, Zwerver volgt haar)

KAT : Poesje, poesje, poesje, tegen mij : een doctor in de poezen- en kattenpsychologie, alsof ik een ordinaire straatkat was.

ZWER : Hoe zit het, kom je nog ?

KAT : Miauw ! (af)

2e scène

Armoedige hut - tafel gedekt voor drie personen - een oude man, Leopold, staat aan het raam op uitkijk.

LEO : Ik vertrouw dat zaakje hier niet : wie zou die rare figuur wel zijn waar mijn dochter bij is gegaan ? Toch geen hand- langer van Vuurman zeker ?

Oh, ze komen hierheen - vlug : iets om me mee te verdedigen - aha : de koterhaak, nu mag er vanalles gebeuren. (stopt zich weg onder de tafel - anderen op)

VROU : Je ziet dat het maar een schamele woonst is, maar we zijn dan ook maar arme mensen.

ZWER : Mijn vele reizen hebben me geleerd dat de armste woonsten meestal de mensen herbergen met het beste hart.

Kater snuffelt aan tafelpoten - Leopold springt op

LEO : Sta stil en beweeg niet meer of ik doorboor u tot aan uw knoesel !

VROU : Maar vader, deze man is een vriend : hij wil ons helpen.

LEO : Ja ? Wie zegt me dat hij ons geld niet wil afnemen ? Misschien is hij wel een soldaat van Vuurman.

VROU : Vader, je kan me gerust geloven. (tot Zwerver) Vader staat altijd wantrouwig tegenover vreemde gezichten, je mag het hem niet kwalijk nemen.

ZWER : (neemt fles) Hij heeft me toch lelijk aan het schrikken gebracht. (drinkt)

LEO : Hela, hela... Wat is dat daar meneer ?

ZWER : Jenever - het beste wat er is om van de schrik te bekomen.

LEO : (smakt met de lippen, vriendelijk) Dat is wel goed zeker ?

ZWER : Het is de moeite. (ziet Leopolds begerige blik) Wil je soms ook een slok ?

LEO : Wel euh... (neemt fles) Dank je ! (drinkt) (tot zijn dochter) Wel, zou je meneer niet vragen te gaan zitten, je gaat hem toch de hele dag niet laten rechtstaan ?

VROU : Dat was ik juist van plan, ouwe brombeer ! (biedt Zwerver een stoel aan) Ga zitten, Zwerver.

ZWER : (zit, dan tot Leopold, die de fles p^ogde weg te stoppen) Dank je wel.

LEO : Verdorie... Excuseer, Zwerver, ik was even verstrooid...

KAT : Tss... de ouwe snoeper - wat ze in dat brandend drankje kunnen vinden, snap ik niet : geef mij maar mijn schoteltje melk. (ziet dat de anderen aanstalten maken te gaan zitten) Maar ik zal hier van mij moeten laten horen, of het zal niets zijn met die melk. (gaat naar Leopold) Miaauw ! (Leopold schrikt geweldig)

LEO : Waah... een hond...ga weg, vies beest - ksst...

KAT : Wat zegt hij nu : ik een hond ? Wat een belediging. (nog luider) Miaau ! Miaauw !

LEO : (zeer bang) Magdalena, ik geloof dat dat beest iets wil zeggen.

KAT : Hoe lang gaat dat hier nog duren zeg ? Miaauw !

VROU : Het arme diertje, zal waarschijnlijk honger hebben. (gaat schoteltje met melk halen) Hier zie...

ZWER : En vertel me nu eens, wat er in dit land eigenlijk aan de hand is.

VROU : Vele jaren geleden, leefden we allemaal heel gelukkig onder de goede prinses Ravenna. De mensen waren tevreden onder haar regering, want ze was altijd heel vriendelijk en heel wijs, en ze liet iedereen ongestoord leven. Het was hier echt een paradijs op aarde.

Maar er was een minister, die kon het niet verkroppen dat de mensen zo gelukkig waren, en hij vatte het plan op om de macht van de prinses over te nemen.

LEO : De bandiet ! Weet je wat hij deed ? Hij ging bij onze heks Gandala, die zich nog nooit met de zaken van de mensen gemoeid had, en iedereen gerust liet, hij beloofde haar veel geld, een heleboel mooie kleren en een man, als zij hem wou helpen de macht te grijpen.

ZWER : En, als ik het goed begrijp, de prinses af te zetten.

KAT : Da's ook wat moois !

VROU : De soldaten van de minister, Vuurman heet hij, stopten haar in de gevangenis.

LEO : (geraakt ontroerd) Het lieve kind:..

VROU : En daarna riep de heks de boze geesten van de onderwereld op, en ze betoverde iedere inwoner van dit land.
Als de soldaten een bepaalde spreuk uitspreken, dan worden wij machteloos, verliezen we onze eigen wil, en kunnen we alleen maar doen, wat die soldaten ons bevelen.

LEO : (ontroerd) En dat is onze toestand nu : onze lieve prinses Ravenna in de gevangenis, een boze minister Vuurman aan het hoofd van het land, een heks die ons betoverd heeft, en soldaten die dankzij de toverspreuk met ons kunnen doen wat ze willen...

ZWER : En kunnen jullie daar dan helemaal niets aan doen ?

VROU : Helemaal niets : zo gauw die soldaten in onze buurt komen, spreken ze de spreuk uit, en kunnen ze ons laten doen wat ze willen. Alle inwoners van het land zijn betoverd.
(idee) Maar ... jij bent geen inwoner van het land, jij bent een vreemdeling hier...

LEO : Wie weet kan jij ...

Geklop op de deur - angst - de kat schuift weg achter een kast of in de coulissen.

ZWER : Wat is er aan de hand ? Waarom zijn jullie zo bang ?

Geklop - een stem.

SOLD : Wanneer ga je dat kot hier eens opendoen, zeg ?

VROU : Het is de soldaat, die zal alweer om geld komen...

LEO : De bullebak, de zoeloe, de...

Geklop.

Jaja, 't is al goed, ik zwijg al !

VROU : Verberg je, Zwerver, laat hij je niet zien.

KAT : Zwerver, kom hier ! (Zwerver weg)

SOLD : (buiten) Als jullie niet onmiddellijk die deur openmaken, dan stamp ik ze kapot. Ik tel tot drie : een... twee...

Vrouw doet de deur open, soldaat valt binnen, Leopold lacht

LEO : Kom jij altijd zo binnen ?

SOLD : Willen we plezant doen, ja ? Willen we lachen, ja ? Ouwe boerenkar ? Ik zal het je vlug afleren.

Met de macht van Satan
en des duivels clan

VROU : Hemel, de toverspreuk !

SOLD : bezweer ik u te gehoorzamen
en te luisteren zonder pramen !

Leopold en zijn dochter staan willoos tegenover de soldaat.

Nog grapjes te vertellen, ouwe ?

Geef me al je geld dat je deze week verdiend hebt, en vlug

wat !

LEO : (gaat het halen) Onmiddellijk excellentie, met veel plezier excellentie !

SOLD : En jij daar, vrouw, geef me een stuk brood : ik heb honger.

VROU : Zeker edele !

SOLD : Toch gemakkelijk als je de mensen kan laten doen wat je wil. Die heks kan er wat van. (roept) Waar blijft dat geld ? En dat brood ?

VROU : (geeft snee brood) Alstublieft edele.

SOLD : (bekijkt het, gooit het op de grond) Te weinig boter.

VROU : Excuseer, edele !

KAT : Ksss ! Wat een onbeschofterik zeg!

ZWER : Sjjt !

LEO : (geeft geld) Alstublieft excellentie !

SOLD : In het vervolg doe je er wat minder lang over, hoor je, dan moet het klaarliggen. Begrepen ?

LEO : Zeker excellentie, tot uw dienst !

VROU : (geeft snee brood) Uw brood edele.

SOLD : (bekijkt het, gooit het op de grond) Te veel boter - ga je dan ...

ZWER : (springt tevoorschijn, kater achter zich aan) Nu is het genoeg ! Laat deze mensen met rust : ze hebben je niks misdaan !

SOLD : (schrikt, hand glijdt naar zwaard) En wie ben jij dan wel, kereltje ?

ZWER : Dat gaat je helemaal niets aan, en als je niet maakt dat je op één twee drie buiten bent, dan gooi ik je deruit.

SOLD : Met de macht van de satan en des duivels clan...

ZWER : Hou maar al op : ik ben een vreemdeling in jullie land, ik ben ongevoelig voor die spreuk.

SOLD : Als mijn woorden je niet klein krijgen, dan zal mijn zwaard het wel doen ! Pak vast (wil steken, maar de kat schopt hem in zijn achterste) Wat gebeurt er ? (keert zich om naar de kat, wil haar aanvallen, maar deze zet zich in gevechtspositie, blaast)

RAT : Als je graag eens kennis maakt met de vers geslepen klauwen en gefluoresceerde tanden van een kater, dan moet je maar voortdoen zoals je begonnen bent. (Soldaat keert zich naar Zwerver)

ZWER : Of als je de getrainde vuisten van een zwerver in je maag wil voelen, dan moet je nogma maar eens proberen ons aan

te vallen.

SOLD : Hou jullie maar kalm - ik ga al.

ZWER : Je gaat jongen, maar niet zonder eerst dat geld terug te geven en die boterhammen op te rapen !

SOLD : Jij onbeschaamde vlegel... (wil weer aanvallen, maar de kat schopt hem weer) Okee okee, ik ga al - maar ik beloof je dat het je nog zal berouwen ! (raapt brood op)

ZWER : Raat niet zoveel man, en zeg tegen je meester minister Vuurman dat hij me mag verwachten ; nog deze middag zal ik naar zijn kasteel komen.

SOLD : (terzijde) Nog deze middag he ? We zullen je met open armen ontvangen en niet meer laten gaan.

ZWER : Wat zei je ?

SOLD : Dat je hartelijk welkom zal zijn ! (legt brood en geld op tafel)

ZWER : En wat gebeurt er nu verder met deze twee mensen ?

SOLD : Die komen terug bij van zodra ik weg ben : mijn toverkracht verdwijnt samen met mij uit dit huis.

ZWER : Scheer je dan weg, boerenkinkel.

SOLD : We zullen u verwachtèn heer, deze namiddag. (buigt)

KAT : Kss ! (Soldaat af)

ZWER : Hahaha ! Die hebben we fijn aangepakt, niet Professor ?

KAT : (stoicijs) Waar een wetenschapsmens als ik toch zijn tijd moet mee verbeuzelen. Wetenschap, vergeef uw dienaar, maar er zijn omstandigheden waarin ik mijn waardigheid even opzij moet schuiven.

En zeggen dat ik veel banger was dan hij !

De anderen komen bij.

VROU : Wat... wat is er gebeurd... is hij weg ?

LEO : Wa... waar... waar is hij ? De rabauw ! Mij uitschelden voor ouwe boerenkar, hoe durft hij... Waar ben je ? Dat ik je een flink pak slaag op je broek geef !

ZWER : Bedaar vadertje, hij is weg.

LEO : Haja ? Hij heeft geluk, het zou anders zijn beste dag niet geweest zijn vandaag.

ZWER : (geeft geld) Kijk eens wat hij me daarstraks zo bereidwillig overhandigd heeft.

VROU : Oh, dank je Zwerver : als we iets voor jou kunnen doen, zeg het maar.

ZWER : Wel er is iess... jullie kunnen mij helpen ! Weten jullie waar het kasteel ergensligt ?

VROU : Ja natuurlijk, maar...

ZWER : Ben je bereid me daarheen te brengen ?

LEO : Je bent gek, je waagt je leven.

ZWER : Misschien wel, maar luister : ik heb een plan. Ik ga naar het kasteel om te proberen Vuurman met rede te overtuigen van zijn slechte houding, en hem te doen inzien dat hij de betovering moet doorbreken. Wil hij dat niet, dan zal ik op de ene of andere manier proberen te weten te komen hoe we de macht van de heks kunnen vernietigen. Het is gevaarlijk, ik weet het, maar het is de enige oplossing.

LEO : Je hebt gelijk : maak je klaar, ik zal met je meegaan !

VROU : Je kan daar toch nooit in slagen ?

ZWER : Ik weet wat ik doe : vertrouw op mij en op vaders hier, en alles zal wel in orde komen.

VROU : Ik hoop het : ik wens jullie allebei alleszins het beste !

ZWER : Dank je wel. Kom je, Leopold ? Professor ?

ALL : Tot ziens !

VROU : Veel geluk !

Dact